

Lausuntopyyntö Kanta-Hämeen hyvinvointialueen palvelustrategian luonnokseen

KHALL 30.03.2026

1/00.04.03/2026

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on lähettänyt kuntaan lausuntopyynnön koskien palvelustrategian luonnosta. Lausuntopyyntöön vastataan webropol-lomakkeella, lausuntoaika 10.3.-10.4.2026.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuusto on lokakuussa 2025 (AV 28.10.2025 § 93) vahvistanut hyvinvointialueen arvot ja merkityksen sekä päättänyt uusista strategisista painopisteistä. Strategiaprosessia on jatkettu tämän jälkeen palvelustrategian valmistelulla.

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa on otettava huomioon hyvinvointialueesta annetun lain mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategiassa pyritään kokonaisvaltaisesti huomioimaan kantahämäläisten hyvinvoinnin ja terveyden ja arjessa pärjäämisen näkökulmat. Kantahämäläisten arkeen vaikuttavien hyvinvointialueen sidosryhmien näkemys palvelustrategiaan on asukkaidemme vuoksi tärkeä.

Valmistelija: Hyvinvointikoordinaattori Anna-Kaisa Jyrkkänen, p. 050 3791189

Esittelijä: Hallinto- ja talousjohtaja, vs. kunnanjohtaja

Päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää todeta Tammelan lausuntona seuraavaa:

1. Miltä luvun 5 painopisteiden sisällöt näyttävät kunnan näkökulmasta?

Asiakkuus keskiössä painopisteessä korostetaan asiakkaan palveluntarpeen tunnistamista ja tarpeeseen vastaamista. Palveluiden saatavuuden kannalta palveluohjauksen tulee olla asiakkaalle sujuvaa ja palveluiden tarvetta tulee arvioida matalalla kynnyksellä. Palveluihin pääsyn vaikeus ei saa muodostua esteeksi hoidon toteutumiselle. Lähipalveluiden turvaaminen myös jatkossa on tärkeää ja liikkuvat palvelut täydentävät kokonaisuutta.

Asiakaskokemukseen sekä hoidon onnistumiseen vaikuttaa yksilöllinen kohtaaminen ja asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin vastaava hoito. Kunta näkee huolestuttavana lähipalveluiden supistumisen ja sen vaikutuksen hoidon saavutettavuuteen ja asiakaslähtöiseen kohtaamiseen.

Linjauksia tehdessä tulee huomioida myös yhdenvertaisuuden toteutuminen. Erityisen haavoittuvaisessa asemassa olevien huomioiminen palveluita kehittäessä on tärkeä osa hyvinvointi- ja terveyserojen kasvun ehkäisyä ja palveluiden toteuttamista sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Ennaltaehkäiseviin toimiin panostaminen tukee tavoitetta sujuvasta, asiakaslähtöisestä hoidosta sekä vähentää tarvetta kalliimmille korjaaville palveluille. Onnistunut ennaltaehkäisevä toiminta ylläpitää asiakkaiden toimintakykyä ja tunnetta oman elämän hallinnasta. Kanta-Hämeen sairastavuuden taustalla olevat tekijät, alkoholi- ja nikotiinituotteiden käyttö, ylipaino ja mielen hyvinvoinnin haasteet näyttäytyvät ilmiöinä myös kunnassa.

Strategiset kumppanuudet ja yhteistyön kehittäminen kuntien ja hyvinvointialueen välillä on tunnistettu keskeiseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. 3. ja 4. sektorin toimijoiden kanssa yhteistyön tiivistäminen nähdään tärkeäksi osa-alueeksi elintapoihin vaikuttamisessa ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kestävä uudistaminen tukee yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen välillä. Palveluiden tuottaminen ja kehittäminen kestäväällä tavalla, yhteisten toimintamallien ja vuoropuhelun kautta on tärkeää. Henkilöstöresurssien turvaaminen sekä sujuvat, joustavat prosessit turvaavat palveluita myös jatkossa. Digitalisaatio, digitaalisten ja fyysisten palveluiden yhteensovittaminen ja palveluiden monikanavaisuus elää ajassa. Digitaalisten sotepalveluiden toimivuus on olennaista, jotta asiakkaat saavat niistä tarvittavaa hyötyä. Kuitenkaan kohtaamisen korvaaminen digipalveluilla ei ole mahdollista. Ja ikääntyvän väestön lisäksi myös muilla haavoittuvaisilla ryhmillä on haasteita digitaalisten palveluiden käytössä.

1. Tuleeko painopisteiden sisältöjä täsmentää tai korostaa?

Painopistealueisiin toivotaan selkeää kuvausta yhteistyöstä ja siihen liittyvistä rakenteista. Painopisteisiin toivotaan myös huomioitavan palveluista viestinnän asukkaille. Saatavilla olevista palveluista viestintä asukkaille on edellytys toimivalle kokonaisuudelle ja palveluiden saavutettavuudelle. Palveluiden supistamisista, ja etenkin jäljelle jäävistä lähipalveluista, tulee tiedottaa asukkaita tehokkaasti ja monikanavaisesti, varmistaen, että tieto on ymmärrettävää ja löytää myös henkilöt, jotka eivät käytä sähköisiä kanavia.

1. Miten hyvin strategia huomioi kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat (esim. ennaltaehkäisy, liikunta, nuorisotyö, ikääntyneiden palvelut)?

Yhdyspinnat huomioidaan strategialuonnoksessa ja tunnistetaan keskeisenä tekijänä palveluiden turvaamisessa. 3. ja 4. sektorin yhteistyönäkökulma on näkyvillä asiakirjassa, yhteistyön kehittäminen myös järjestökentän ja vapaaehtoisten suuntaan tukee kuntien

toimintaa. Hyvinvointialueen asiantuntemus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävissä tukee kunnissa tehtävää työtä. Hyvinvointialueen toteuttama yhteistyö, toimien yhteensovittaminen ja koordinointi on keskeistä alueellisen yhteistyön kannalta.

1. Miten strategialuonnos tukee kunnan ja hyvinvointialueen yhteisiä tavoitteita liittyen asukkaiden hyvinvointiin, varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisyyn?

Strategiassa kulkee ajatuksena yhteistyön kehittäminen, yhteiset tavoitteet ja yhteisen tietoperustan muodostaminen. Ennaltaehkäisyn painopiste koskettaa sekä kunnissa että hyvinvointialueella tehtävää työtä.

1. Miten arvioitte strategialuonnoksen sisältöjen vastaavan alueen asukkaiden palvelutarpeisiin tulevien vuosien aikana?

Strategiassa on pyritty ennakoimaan ikääntyvän väestön tarpeita, digitalisaatiota ja palveluiden monimuotoista toteuttamista. Ennaltaehkäisy ja peruspalvelut muodostavat perustan toiminnalle. Niihin panostaminen nähdään tärkeäksi kunnassa. Strategiaan on nostettu keskeisiä asioita kantahämäläisten terveydentilasta, jotka myös kunnissa näyttäytyvät asioina, joihin tulee tarttua, jotta pystytään ennakoimaan ja ennaltaehkäisemään.

1. Mitä kehittämiskohteita näette yhteisissä palvelupoluissa (esim. nuoret, ikääntyneet, mielenterveys)?

Ikääntyneiden palveluissa nähdään tarvetta sujuvat palvelupolun kehittämiselle ja sen turvaamiselle, että ikäihmiset tulee kohdatuksi heidän tarpeitaan vastaavasti. Turvallisuus, yksinäisyys ja arjen toimintakyvyn vahvistaminen sekä yhteisöllisyyden kokemusten turvaaminen lisäävät ikääntyneiden pärjäämistä kotona. Matalan kynnyksen mielenterveyden ja mielen hyvinvoinnin tukeminen nuorten ja aikuisten osalta on kokonaisuus, jonka tarkastelu edellyttää yhteistyötä.

1. Onko strategialuonnoksessa riittävästi ohjaavia linjauksia, joilla voidaan varmistaa kuntien ja hyvinvointialueen HYTE-rahoituksen pitkäjänteisyys ja kohdentuminen vaikuttaviin toimiin?

Yhdyspinnalla työskentely ja tietoon perustuva kehittämistoiminta näkyvät strategian luonnoksessa. Avoimeksi jää, miten liikkuvat palvelut kohdennetaan ja suunnitellaan. Ennaltaehkäisevään työhön on suunniteltu panostusta, mutta strategiassa ei ole näkyvillä konkreettisia toimia suunnan kääntämiseksi ennaltaehkäisyyntä painottuvaksi saatavilla olevien resurssien puitteissa.

1. Mitä riskejä tai mahdollisuuksia näette strategian yhteisessä toimeenpanossa kuntanne näkökulmasta?

Yhteistyön kehittäminen tuo mahdollisuuksia kuntaan esimerkiksi tietojohtamisen ja sujuvien palvelupolkujen kehittämiseksi.

Mahdollisuuksia nähdään myös ennaltaehkäisyn osalta, jolloin yhteistyöllä toivottavasti saadaan aikaan vaikuttavuutta.

1. Onko palvelustrategiaan liittyen muuta, mitä haluaisitte tuoda esiin kunnan näkökulmasta?

Kunta näkee erittäin lähipalveluiden turvaamisen. On selvää, että lähipalveluiden supistaminen heikentää asukkaiden asemaa ja kasvattaa hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hankaloittaa palveluiden äärelle pääsyä.

Palveluista viestiminen kuntalaisille tukee asiakaslähtöisyyttä ja painopistealueiden toteuttamista. Tiedon tulee kulkea myös asukkaiden suuntaan sujuvasti.

Avoin vuoropuhelu kunnan ja hyvinvointialueen kanssa ovat keskeisiä tekijöitä kokonaisuuden toimivuudessa. Tammelan kunta kiittää mahdollisuudesta lausua palvelustrategialuonnoksesta, ja arvostaa sitä, että asioiden valmistelua tehdään avoimesti.

Päätös: